

MER FOR PENGENE!

Fem år siden SAMS. Hvor er vi på vei?

Ole Jan Tønnesen
leder av Samferdselssjefskollegiet/
fylkesvegsjef i Møre- og Romsdal fylkeskommune

EBA-konferanse 20.11.2024

1. Hvor er vi? Kort om erfaringene med opphør av SAMS.
2. Hvor går vi? Hvor er vi på vei?

1. Hvor er vi?

Rapport fra ekspertutvalg

Regionreformen

Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene

Februar 2018

SAMFERDSEL

NÆRING, KOMPETANSE
OG INTEGRERING

Fra sams til samling om vegadministrasjon

KS inviterer til heldags "Sams-samling" fredag 25. januar 2019. Det er fortsatt mange ubesvarte spørsmål i forbindelse med overføring av vegadministrasjonen fra Statens vegvesen til fylkeskommunene og vi trenger å holde trykket oppe i forberedelsene.

1. Hvor er vi? Vi vil ta vare på det vi har. Vi har litt å passe på!

- 44 000 km fylkesvei (80 % av samlet riks- og fylkesveinett) (40 075)
- 47 % av trafikkarbeidet
- 618 tunneler
- 13 300 bruer
- 245 ferjekaier
- Vedlikeholdsetterslep på 85 – 95 milliarder kroner. Kostnadene fordoblet siden 2013.

1. Hvor er vi?

Økende vedlikeholdsetterslep på fylkesvegnettet.

God omtale er fint, men midlene uteble

Kommunal Rapport

Regionreformen har ført til oppstykkning av kontraktforhold, mer og dyrere administrasjon og vedlikehold av veier, viser Riksrevisjonens undersøkelser.

PUBLISERT 01.06.2023 15:11

Riksrevisjonen: Dårlig veistandard medvirkende til 30 dødsulykker årlig

Vegen frå rammetilskot til produksjon

1. Hvor er vi? Eksempel.

Antall	42 000 stk.
Levetid	55 år
Utskiftingsbehov	760 pr år
Antall pr år (2024)	140 stk.
Antall år før alle er skiftet	300 år

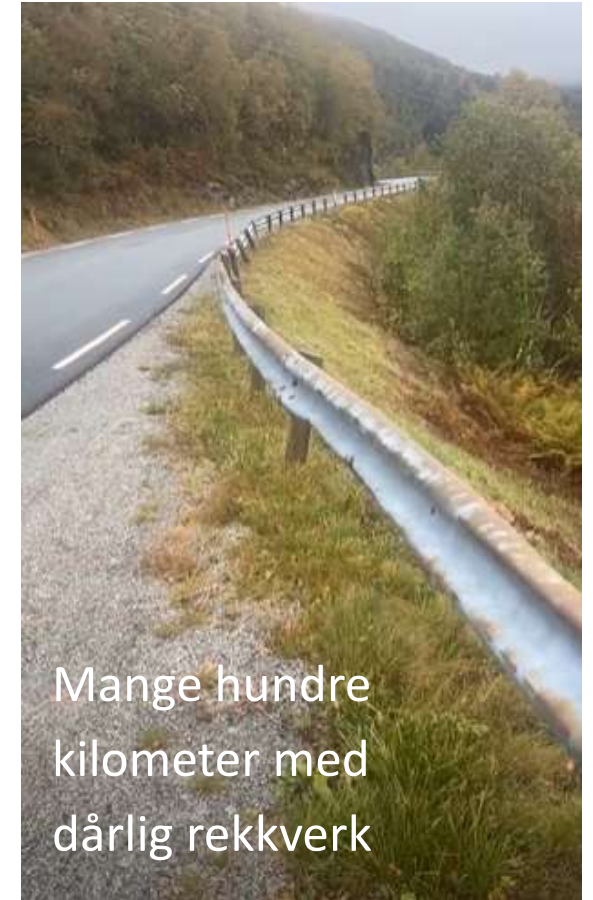
Om vi skulle hatt 100 kr for å stoppe vedlikeholdsetterslepet på fv i dette eksemplet, så bruker vi 20 kr (18,4). Vi mangler 80 kr.

Hvor stor andel av dette tar vi med effektivisering og smarte løsninger?

1. Hvor er vi? Eksempel.

Rekkverk Levetidsanalyser

Antall	1 000 km
Levetid	45 år
Utskiftingsbehov	22 km pr år
Antall pr år (2024)	6 km
Antall år før alle er skiftet	167 år

1. Hvor er vi? Riksrevisjonens rapport gjenkjennelig og litt forhastet

Stor kostnadsvekst siden 2020. Mangelfull analyse av årsakene.

Regionreformen gitt bedre muligheter for lokale tilpasninger, mindre stordriftsfordeler og mer fragmenterte kompetansemiljøer.

Fraværende stat: lite interesse og involvering i transportpolitiske mål som angår fylkesvei.

Vi har i perioden 2010-2018 brukt mer midler på fylkesvei enn tilførte statlige midler til formålet skulle tilsi. Om lag 15% av nasjonale bevilgninger går til fylkesveiene og 85% til riksveiene.

Ulik prioritering av vårt nasjonale veinett medfører økende etterslep og større gap mellom behovet på riks- og fylkesveinettet.

og vedlikehold av riks- og fylkesveier

Dokument 3:11 (2022–2023)

1. Hvor er vi? Tett fylkeskommunalt samarbeid for å sikre kompetanse og utvikling

- Fylkeskommunene opptatt av å kompensere for fragmenterte fagmiljøer.
- Siden 2020 etablert 6 nasjonale fagnettverk innen vei, mobilitet og strategi.
- Høsten 2023: Fylkeskommunene og Statens vegvesen innleder samarbeid om kompetanseutvikling innen veidrift
- Sommer 2024: Fylkeskommunene samarbeid med NTNU og SINTEF om 4-årig program. Rehabilitering av lavtrafikkerte veger.

2. Her er de. Hvor går vi?

2. Hvor går vi? Bakteppe

- 2023- 47,5%/61% av BNP går til off. utgifter.
- Forsvarssektoren skal ha mer. 1624 mrd til 2036
- Tjenesteproduksjonen i hele off. Norge er utfordret.

2. Hvor går vi? – vi må ikke fare med drømmerier

- Vi må prioritere enda hardere. Det legger NTP 25-36 opp til, og trolig alle fylkesvise strategier.
- Kan vi levere en 100 kr forventning til 20 kr? Svaret er selvsagt: NEI
- Om vegnettet er viktig for å ha et robust samfunn på alle områder, må vi:
 - Samarbeide i hele bransjen off/priv om å jobbe smartere – og planlegge med realistiske delmål. Det kan innhente noe av de manglende 80 kr.
 - Resten kan tilføres vegene som en del av satsingen på totalberedskap og mer robuste samfunn. I tråd med andre samfunnsbehov.

2. Hvor går vi? Prioriterte oppgaver innen drift og vedlikehold.

- Kontraktsmaler – DV / Kontrakts-strategier DV – kvalitet og effektivitet, og en sunn bransje.
- Kontroll på reelt vedlikeholdsbehov – koordinerte innspill (til SVV/SD)
- Kompetansedeling
- Klima/miljøtiltak i kontrakter

Hvor er vi på veg innen drift og vedlikehold før 2030?

- Fylkesvegene er i «utforbakke» mht tilstand!

Det må rettes på og da må vi:

- Samle oss rundt målet om å prioritere å ta vare på det vi har og utbedre der vi må. Nasjonale mål og realiteter må henge mer sammen.
- Gi disse karene god styringsinformasjon om tilstand/ vedlikeholdsbehov og virkninger. SD-fagdag 2.12. om tema. Grunnlag for å vite og prioritere.
- Jobbe hardt sammen i off/priv sektor for å finne løsninger og kontrakter som gir mer/flere smarte løsninger.

Takk

ole.jan.tonnesen@mrfylke.no

